

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ
2024

ՀՈՒՆԻՍ

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ
ԵՎ
ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՄԱ 8

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդա՛ յուրաքանչյուր առաջադրանք: Եթե չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող ես դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը կարելի է օգտագործել սևագրության համար:

Ուշադիր եղի՛ր պատասխանների ձևաթուղթը լրացնելիս.

- ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներում քո ընտրած տարբերակի համարին համապատասխանող վանդակում դի՛ր X նշանը (միևնույն սյունակի մեկից ավելի վանդակներում ցանկացած նշում կհամարվի սխալ),
- 33-38-րդ և 67-69-րդ առաջադրանքներում՝ յուրաքանչյուր առաջադրանքի համապատասխան համարների տակ, դի՛ր X նշաններ:

Մաղթում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ռ՞ր շարքի բոլոր բառերի բաց թողած տեղում է գրվում փակագծերում նշված տառը:

- 1) կոր-նթարդ, որոտ-նդոստ, առ-նթեր, սր-նթաց (ը)
- 2) վար-արեկել, քողտի-, փա-ցնել, շա-անակ (կ)
- 3) կր-սեր, ճ-քավոր, մթնուլոր-, զար-ուղի (տ)
- 4) անե-ք, հանդիպակա-, փայ-աղ, մա-ուցիկ (ծ)

2 Ռ՞ր շարքի բոլոր բառերում *յու* երկհնչյուն կա:

- 1) հ-րասենյակ, հ-սնություն, ընկ-զ
- 2) դ-ցազն, աջհամբ-ր, հար-րյակ
- 3) մրջ-ն, կապտաթ-ր, ալ-ր
- 4) ար-նարբու, դ-րընթեռնելի, անըստզ-տ

3 Ռ՞ր շարքում բաղադրյալ հատուկ անվան գրության սխալ *չկա*:

- 1) Բերնոսյան եռանկյունի, Շրի Լանկա, «Հայկական Ավիատիմեր» ընկերություն
- 2) Մաղաքիա Մարգարե, Միկլուխո Մակլայ, Մարիանյան իջվածք
- 3) Կարսի թագավորություն, Հայկական լեռնաշխարհ, Վինսենթ Վան Գոգ
- 4) Իսրայելի Պետություն, Սարգիս Պիծակ, Գողթն գավառ

4 Ռ՞ր շարքի բոլոր բառերում *ի* ձայնավորի հնչյունափոխություն կա:

- 1) ճարպկություն, ծննդատուն, մարմնամարզուհի
- 2) նստակյաց, չվացուցակ, գրագետ
- 3) փոթորկահույզ, կղզեբնակ, տարկետում
- 4) կավճափոշի, վրձնահարված, ընչացք

5 Ռ՞ր տարբերակում է տառակապակցության թվային արժեքը ճիշտ նշված:

- 1) ՇԿՁ-756
- 2) ՄՂԵ-294
- 3) ԲՅԽԹ-9339
- 4) ՅՉԻԳ-6723

6 Ռ՞ր դարձվածքի բացատրությունն է սխալ:

- 1) *գորդյան հանգույցը կտրել* –լուծել դժվարին, խճճված խնդիրը
- 2) *բոլոր կամուրջներն այրել* –միշտ հարձակվողի դերում լինել
- 3) *Ռուբիկոնն անցնել* –վճռական քայլ կատարել
- 4) *խարխախ գգել* –ժամանակավոր բնակություն հաստատել

7 Ռ՞ր շարքի բառերից *ոչ մեկի* արմատին (արմատներից մեկին) *չի* կարող միանալ տրված վերջածանցը և բառ կազմել առանց երկրորդ ածանցի:

- 1) *-ային* -գիտխորհուրդ, նրբաջիղ, դիրքավորում
- 2) *-ու* -բնակվարձ, առաստաղ, այցելություն
- 3) *-մունք* -համտեսել, ավարատենչ, անասնակեր
- 4) *-անի* -տեսակավորել, վարչապետ, գեղջուկ

8 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են բարդածանցավոր:

- 1) վարքագիր, վաթսունհինգ, հանքաքար, հուշարձան
- 2) հրակայուն, խորհրդատու, աներկբա, թանկարժեք
- 3) սրտմտանք, չարաղետ, դարակազմիկ, զույքահարկ
- 4) հերթագայություն, կայանատեղ, բանտարկյալ, խորաքնին

9 Ո՞ր նախադասության մեջ փոխաբերական իմաստով գործածված բառ կա:

- 1) Յուլակը նրա ձին էր՝ կապտավուն մորթով, որի վրա, ինչպես աստղերը, ցրված էին սպիտակ նշաններ:
- 2) Միրհավ կար անտառում, թռավ արնակոլով, երկու փետուր մնաց փափուկ մամուռների վրա:
- 3) Քարերը գլորվում էին դեպի խորխորատները, և նրանց աղմուկից ճերմակափետուր աղավնիները անհանգիստ ճախրում էին:
- 4) Կուսական անտառի օրորուն երգի տակ ազատ թռչկոտող եղնիկի վճիտ հայացքի արտապատկերն է դա:

10 Ո՞ր տարբերակում են ճիշտ նշված այն բառերի համարները, որոնց բոլոր բաղադրիչների քանակները ճիշտ են տրված:

1. թանձրամտորեն = 2 արմատ, 1 ածանց, 1 հոդակապ
 2. պատվարժան = 2 արմատ, 2 ածանց, 1 հոդակապ
 3. արձակագիր = 2 արմատ, 1 ածանց, 1 հոդակապ
 4. կուսակցական = 2 արմատ, 1 ածանց, 1 հոդակապ
 5. տնտեսվարություն = 3 արմատ, 1 ածանց
 6. վերնախավ = 2 արմատ, 1 հոդակապ
- 1) 1, 4, 5
 - 2) 1, 2, 3, 5
 - 3) 2, 4, 5, 6
 - 4) 2, 3, 4

11 Ո՞ր նախադասության մեջ ստկածանցավոր բայ չկա:

- 1) Մարիամը եկավ, բեռը շալակին՝ դեմ ընկավ ծառին ու ճոճվեց, ուզեց գերանին հենվել:
- 2) Ալխոյին թվաց, թե ինքը ձորից զառիվերով բարձրացել է և ահա գնում է իրենց դուռը:
- 3) Ալխոն մենակ արտ չի մտնում, որովհետև միթևանի հանդապահը գոռգոռում է, իրեն օրերով փակում են ցեխտո գոմում:
- 4) Ծառերը չէին ճոճվում, ցողունները չէին շարժվում, ծաղիկները բացվել էին, արևի տակ ամեն ինչ փայլում ու շողշողում էր ակնախտիղ լույսով:

12 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են մակբայներ:

- 1) անմիջապես, բացեիբաց, եռյակ
- 2) հազիվհազ, խստիվ, օրեցօր
- 3) մոտակա, մշտապես, հիմնովին
- 4) նորից, այնպես, դիտմամբ

13 Ո՞ր նախադասության մեջ ներկա ժամանակի բայածև չկա:

- 1) Այդ մարդը Արարատ լեռան գագաթը տեսնելուն պես ուրախության նշաններ է ցույց տալիս:
- 2) Նա գիտի, որ ինքը բարձրանալու է այն լեռան գլուխը և տեսնելու է իր ցնորքի աշխարհը:
- 3) Իմ երգերի ձայնից, իմ երգերի էլ չեն զարթնում քնած երգերը քո:
- 4) Նա հետ դարձավ, դիմացը տեսավ մի վանակահանի՝ մագաղաթը սեղմած դալուկ ձեռքերի մեջ:

14 Ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված բոլոր այն բառերի համարները, որոնց հոգնակին կազմվում է *-ներ* վերջավորությամբ:

1. խորագիր, 2. սպա, 3. ոտնաձայն, 4. հարթաչափ, 5. ծովախույզ, 6. հեռախոս, 7. դեղատուն, 8. տոնածառ, 9. հրաբուխ

- 1) 1, 4, 5, 7, 9
- 2) 2, 3, 4, 7, 8
- 3) 1, 2, 3, 7, 8
- 4) 2, 4, 5, 6, 9

15 Ո՞ր նախադասության մեջ հարաբերական դերանուն չկա:

- 1) Ես ինչպե՞ս կարող եմ անընդհատ հուսալ, որ կփոխվես, ճիշտ վարքով կապրես:
- 2) Այդ մարդիկ, որոնք աշխարհի չորս ծագերից եկել հավաքվել էին, պիտի հետևեին ցլամարտին:
- 3) Նա արագ մոտեցավ այն սենյակին, որտեղ քնած էին տանտերն ու նրա երիտասարդ կինը:
- 4) Ոչ ոք չի ասում այն, ինչ մտածում է, բայց ամեն ոք խոսում է ազնվությունից:

16 Ո՞ր նախադասության մեջ կոչական կա:

- 1) Եվ մի՞թե այդ վշտիդ համար Չեմ սիրում քեզ այդպես քնքուշ Եվ խոնարհվում քեզ պես համառ, Օ՛, հայրենի՛ք՝ դառն ու անուշ:
- 2) Աշխարհին, այո՛, մաքրություն է պետք:
- 3) Տխուր երեկոն զարկել է վրան, Սիրոս կարոտով կանչում է քեզ, եկ:
- 4) Գնում եմ ես մի մութ աշխարհ, հեռու երկիր, էլ չեմ գալու, Բարի՛ հիշեք ինձ ձեր սրտում, մնա՛ք բարով, մնա՛ք բարով:

17 Ո՞ր նախադասության մեջ ստորակետ պիտի դրվի (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Կառքից իջավ մի չափահաս մարդ ծամերի մեջ արդեն սպիտակ ալիքներով ընտանի քայլերով մոտեցավ դռանը և բախեց դռան երկաթը երեք անգամ ըստ վաղեմի սովորության:
- 2) Անտառների դողանջներն ասես անդորրություն են սփռում հուռքի դաշտերի վրա և խառնվում սարերի մշուշին:
- 3) Բարձրացավ արևը և բարի ժպտաց աշխարհին իր ոսկեգօծ շողերով ողողելով կիրճի արևահայաց լանջերը:
- 4) Չմեռը նստում էր բուխարու մոտ և չոր փայտը դարսելով կողքին փայտերը մեկ-մեկ գցում էր կրակի մեջ պատմություններ անելով շահի ժամանակից:

18 **Տրված պարզ (դերբայական դարձվածով) նախադասություններից ո՞րն է սխալ փոխակերպված բարդի:**

- 1) *Որքա՞ն լավ է մարդկանց՝ քեզ վստահելը:*
Որքա՞ն լավ է, երբ մարդիկ քեզ վստահում են:
- 2) *Հրատապ խնդիր է երկու թունելախորշերի միանալը ճիշտ ժամկետում:*
Հրատապ խնդիրն այն է, որ երկու թունելախորշերը միանան ճիշտ ժամկետում:
- 3) *Մեծահամբավ ցլամարտիկի տապալվելուն պես կրկեսի անտարբեր ավագը կխամփ նրա արյունը:*
Մեծահամբավ ցլամարտիկը տապալվի թե չէ, կրկեսի անտարբեր ավագը կխամփ նրա արյունը:
- 4) *Թռուցիկը պատմում էր դեկավարներից մեկի՝ Թիֆլիսում ինքնասպան լինելու մասին:*
Թռուցիկը պատմում էր այն մասին, որ դեկավարներից մեկը Թիֆլիսում ինքնասպան է եղել:

19 **Ո՞ր տարբերակում է ստորադաս նախադասությունը ժամանակի պարագա:**

- 1) Մարդը շան հետ ընկերացավ թե չէ, մարդակերության սովորությանը վերջ տվեց:
- 2) Ամեն առավոտ, երբ բոլորս դեռ քնած էինք լինում, պապս ոտքի վրա էր:
- 3) Տղաները գյուղ վերադարձան այն գիշերը, երբ իրենց ուտելիքի պաշարը վերջացել էր:
- 4) Կային ժամանակներ, երբ հայ ժողովուրդը պայքարում էր հանուն մի պատառիկ հողի:

20 **Գործառական ո՞ր ոճով է շարադրված տրված հատվածը:**

Մեր հրետանին կանգնել էր Մեծամոր բլրի տակ, և նրան չէին օգնում ո՛չ հին մագաղաթները, ո՛չ հիքսոսները, ո՛չ էլ Երկիրը գնդած գիտնականները: Եվ աղերսում էին գեթ Արարատյան հանրապետություն, հովտի գոնե կեսը: Ամբողջ օրը մեր հրետանին քանդուքարափ էր անում մեր Սարդարապատը, ասպա տղերքը լծվեցին և եզան պես առանց ձայնի արտասվելով՝ թնդանոթները թիզ առ թիզ քաշեցին Արագածն ի վեր՝ Ապարան: Հետո թշնամին գովել էր, թե այդ հայերը կարծես թե տղամարդ են. կռվում են:

- 1) պաշտոնական
- 2) առօրյա-խոսակցական
- 3) գեղարվեստական
- 4) գիտական

21 **Ո՞ր տարբերակը տեղադրելու դեպքում քերականորեն և տրամաբանորեն ճիշտ նախադասություն կստացվի:**

Երբ ուշ գիշերին ծխից մթնած սրահում նախազահր քվեարկության դրեց նոր գյուղատեղ փոխադրվելու հարցը, ճրագի թույլ լույսի տակ բարձր մեկնած ձեռքերի հետևում մի պահ չերևացին փափախները.

- 1) թվաց, թե հսկա մի մարմին բյուր ձեռքեր է պարզել դեպի սևացած առաստաղը:
- 2) մինչդեռ ճրագի հետ վաղվա հույսը ջերմություն էր սփռել սրահում:
- 3) որոնք ուրախ աղմուկով դուրս եկան:
- 4) որովհետև ճրագը թարթում էր լույսի հետ և տաքություն տալիս:

22

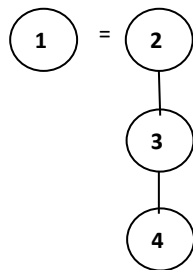
Նախադասությունները նշող թվերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է համապատասխանում տեքստի տրամաբանական և քերականական ճիշտ կառուցվածքին:

1. Բայց դեռ երկար ճանապարհ կար անցնելու կաուչուկի և ծծմբափոշու խառնուրդից ջերմության ու ցրտի նկատմամբ չեզոք նյութ ստանալու համար, որպեսզի կաշվե կոշիկների համեմատ կաուչուկե ոտնամանները առավելություն ունենային:
2. Պերուի հնդկացիներն այդ զանգվածից երկարաճիտ կոշիկների նմանվող բաներ էին ծեփում և հագնում անձրևների ժամանակ:
3. Արտաքուստ ոչնչով աչքի չընկնող ծառ է Հարավային Ամերիկայի արևադարձային անտառներում աճող հևեան, որի կեղևի կտրվածքներից թանձր խեժ է հոսում:
4. Երկար ժամանակ միայն կաշվե կոշիկներ հագնող և մշտապես անձրևներից նեղվող եվրոպացիները, առաջին անգամ հայտնվելով Պերուում, իրենց հետ տուն տարան հևեայի պնդացած հյութը՝ տեղացիների ասած կաուչուկը, որին տրվեց նոր անուն՝ «գումիինաստիկ»:

- 1) 4, 2, 1, 3
- 2) 3, 2, 4, 1
- 3) 4, 3, 1, 2
- 4) 3, 1, 4, 2

23

Ո՞ր նախադասությունն է համապատասխանում տրված գծապատկերին:

- 1) Այդ նշանավոր տարվա հոկտեմբեր ամսվա վերջին Պալե-Ռոյալ մտավ մի երիտասարդ ճիշտ այն բույսին, երբ խաղատները բացվում էին՝ համաձայն այն օրենքի, որ պաշտպանում է անխուսափելի դարձած կիրքը:
- 2) Այդ միջոցին, երբ դուք մտնում եք խաղատուն, օրենքը նախ և առաջ ձեզնից խլում է ձեր գլխարկը, որպեսզի դուք հարգալից կեցվածք ընդունեք նրանց առջև, ովքեր խաղի մեջ խլելու են ձեր գումարը:
- 3) Օրիորդը մի քանի անգամ բարձրացրել էր վարագույրները՝ ժայռերից վերև ելնող ծխի մի սյուն տեսնելու, բայց թվում էր, թե մառախուղը բույս առ բույս նոր երանգներ է ստանում, որոնց մեջ նրա երևակայությունը վատ նախագուշակումներ նշմարեց:
- 4) Մի՞թե կրոնական որևէ հույզ, հոգածության որևէ նշույլ չկա այդ վերաբերմունքի մեջ, որ շռայլվում է սիրած էակի նկատմամբ, որը դեռ չի կարող այն գնահատել:

24

Գ. Գեմիրճյանի «Վարդանանք» պատմավեպում նշվածներից ո՞վ է հրաժարվում մասնակցել Հազկերտի հրովարտակի պատասխան նամակի համար Արտաշատի վանքում հայ աշխարհիկ և հոգևոր այրերի ժողովին:

- 1) Վարդան Մամիկոնյանը
- 2) Մովսես Խորենացին
- 3) Սրվանձտյա Գարեգինը
- 4) Վասակ Սյունին

25 **Ուղղակի խոսքի փոխակերպումներից որո՞ւմ սխալ չկա:**

- 1) - *Ձատիկ եմ ուզում,- լացակումամ ասաց երեխան եղբորը,- խնդրում եմ, ինձ համար մի զատիկ գտիր:*
Երեխան լացակումամ ասաց, որ զատիկ է ուզում, և խնդրեց եղբորը, որ իր համար մի զատիկ գտնի:
- 2) - *Քեզ ձի կնստեցնեմ, ես ու դու ձիով կզնանք կայարան, հայրիկին կայարանից կբերենք,- ասաց մեծ եղբայրը:*
Մեծ եղբայրն ասաց, որ նրան ձի կնստեցնի, իրենք ձիով կզնան կայարան, հայրիկին կայարանից կբերեն:
- 3) - *Դրանք ձմեռվա համար չե՞ն,- նայելով իրեն մեկնված կոշիկներին՝ զարմացած հարցրեց տղան:*
Նայելով իրեն մեկնված կոշիկներին՝ տղան զարմացած հարցրեց, թե դրանք արդյոք ձմեռվա համար չեն:
- 4) - *Քո գործն է,- ասաց տղան փոքրիկ երեխային,- ուտում ես՝ կե՛ր, բայց հետո չասես, թե փորդ ցավում է:*
Տղան փոքրիկ երեխային ասաց, որ նրա գործն է, ուտում է՝ թող ուտի, բայց հետո թող չասի, թե փորս ցավում է:

26 **Հ. Թումանյանի «Թմկաբերդի առումը» պոեմի սյուժեի վերաբերյալ մտքերից որո՞ւմ սխալ կա:**

- 1) Կռվի դաշտում Շահին խորհուրդ են տալիս, որ փորձի տիրել Թմկա տիրուհու սրտին, և այդ դեպքում Թաթուլը անգոր կլինի նրա առաջ:
- 2) Թմկա տիրուհին հարբեցնում է Թաթուլին և նրա հաղթական գորքին ու թշնամու առաջ բացում բերդի դռները:
- 3) Շահի ուղարկած պատվիրակները մեծամեծ ընծաներով կարողանում են համոզել Թմկա տիրուհուն դառնալ Շահի կինը:
- 4) Նադիր Շահը բազմիցս փորձել էր գրավել Թմկաբերդը, բայց կռիվը միշտ ավարտվել էր Թաթուլի հաղթանակով:

27 **Գ. Չոխրապի ռ՞ր հերոսի մասին է տրված խոսքը.**

«Կը բավեր, որ իր ճարտարության փորձը տար ամենեն անմատչելի կարծված տուները կողոպտելով, ու հոժարությամբ ետ պիտի տար գողոնը, թե որ բռնվելու վախը չըլլար»:

- 1) Հուսեփի
- 2) Մահակի
- 3) Մարտիրոսի
- 4) Չաբուղոնի

28 **Ո՞ր տողով է ավարտվում Մ. Մեծարենցի «Աքասիաներու շուքին տակ» բանաստեղծությունը:**

- 1) Ի՛նչ հեշտին է մըթնշաղն այս սատափե
- 2) Ծաղիկներեն հովը թերթեր կը թափե
- 3) Նըվագն անոր կը հեծեժե հեշտական
- 4) Ծաղիկներեն հուշիկ թերթեր կը թափե

29 Ե. Չարենցի ո՞ր ստեղծագործությունից է տրված հատվածը:

*...Եվ հավատացի՞նք, հարբած ու գինով,
Որ դու կաս՝ հզոր, մարմնացում Ուժի՛ –
Իսկ նրանք եկան՝ արյունով, հրով
Մեր երկիրը հին դարձրին փոշի...*

- 1) «Մահվան տեսիլ»
- 2) «Վահագն»
- 3) «Դանթեական առասպել»
- 4) «Անվերնագիր»

30 «Սասնա ծռեր» էպոսում («Սասունցի Դավիթ» համահավաք բնագիր) ո՞ւմ գերեզմանին է Բաղդատում այցելում Փոքր Սիերը:

- 1) Բաղդասարի
- 2) Քեռի Թորոսի
- 3) Չենով Հովանի
- 4) Գագիկ թագավորի

31 Ա. Բակունցի ո՞ր ստեղծագործությունից է տրված հատվածը:

*«Մեկ էլ դեմքը մոտենում էր, կանգնում էր աչքիս առաջ, և ես ճգնում էի իմանալու՝
ժպտա՞ց աղջիկը, երբ ետ նայեցի, թե՞ միայն ինձ թվաց»:*

- 1) «Ալպիական մանուշակ»
- 2) «Միրհավ»
- 3) «Խոնարհ աղջիկը»
- 4) «Սպիտակ ձին»

32 Ո՞ր բառն է բաց թողած:

*Եղեգնյա գրչով վրեժ երգեցի.
Ընդ եղեգան փողելաներ:*

- 1) սի՛րսս
- 2) բո՛ց
- 3) ո՛ղբ
- 4) լո՛ւյս

33 Նախադասության մեջ գործածված բառերից որո՞նց ձևաբանական վերլուծության մեջ սխալ կա:

*Մարգարիտան դադարել էր տեսնել, թե ինչ է կատարվում դռնապանի սենյակի
խորքում, բայց իրեն հասնող աղմուկը ոչ մի լավ բանի մասին չէր խոսում:*

1. խորքում – գոյական, ներգոյական հոլով
2. իրեն – անձնական դերանուն, սեռական հոլով
3. տեսնել – կանոնավոր բայ, սուկածանցավոր
4. հասնող – ենթակայական դերբայ, ներգործական սեռ
5. մասին – կապ, հետադրություն
6. դադարել – վաղակատար ձևաբայ

34 Ո՞ր բառերում մեկից ավելի հնչյունափոխություն կա:

1. ատենադպիր, 2. մարդկայնորեն, 3. հավիտենական, 4. սննդարար, 5. արնանման, 6. միջնակարգ, 7. թռչուն, 8. աշխուժանալ

35 Ո՞ր բառերն են հողակապով:

1. ուղեկցորդ, 2. վրիժառու, 3. ձայներիզ, 4. փառամոլ, 5. հպատակ, 6. բարեգութ, 7. անարգանք, 8. շնորհակալ

36 Ո՞ր նախադասություններում ընդգծվածը շաղկապ չէ (նախադասությունները կետադրված չեն):

1. Նախքան պատանու հարցին պատասխանելը նա ուղեպայուսակից հանեց զանազան ուտեստներ:
2. Քանի դեռ ճրագը վառվում էր երրորդ մարդը աչքերը լաթով կապած նստած էր սենյակում:
3. Հենց ինձ էիր ուզում բոլորի առաջ նկատողության արժանացնել:
4. Այսօր ժամանակ չենք ծախսելու խնդրի լուծման այլ տարբերակների քննարկման վրա:
5. Սրնչ սողունը փախչում էր երիտասարդից վերջինս հետապնդում էր նրան:

37 Ո՞ր նախադասություններում կետադրական որևէ նշան պիտի դրվի:

1. Գառնու տաճարի կողքին պահպանվել է բաղնիքի տասնհինգ գույնի բնական քարերից պատրաստված խճանկարով հատակը:
2. 1242 թվականի ապրիլի հինգին Չուո լճի սառույցների վրա տեղի ունեցավ պատմության անիվը շրջող ճակատամարտ:
3. Քանի դեռ այդ երամակում այդ նարնջագույն հովատակն էր ուրիշ ձի սիրտ չէր անի երևալ երամակի մոտերքը:
4. Երկրագնդի վրա ապրող մեծաթիվ թե փոքրաթիվ բոլոր ժողովուրդների թիվը հասնում է մոտ երկու հազարի:
5. Հզոր աստղադիտակները գիտնականներին տիեզերքի խորքը թափանցելու և երկնային մարմինների ճառագայթումը ուսումնասիրելու հնարավորություն են տալիս:

38 Ո՞ր նախադասություններում միջոցի անուղղակի խնդիր կա:

1. Ճապոնացիները հնուց ի վեր իրենց բոլոր տոները դիմավորում են մեծ շուքով:
2. Չինացիները տոնական սեղանը զարդարում են կարճ կտրած նարգիզներով:
3. Ես եկել եմ այն վերջնական եզրակացությանը, որ մարդիկ հիանում են իրենց չունեցած հատկություններով:
4. Բոլոր երկրներում մարդիկ սիրով են դիմավորում Նոր տարվա գալուստը:
5. Սշո դաշտը պատված էր թանձր մառախուղով:
6. Թուխ, փարթամ մազերով բարձրահասակ մի տղամարդ էր Լևոնը:

39 Բառազույգերից քանի՞սն են կազմված հոմանիշներից:

հունցել-շաղախել, բաղդատել-բաժանել, կատակաբան-գվարճախոս, թեզանիք-մանյակ, ընչաքաղց-ազահ, ընձյուղել-ծլարձակել, գերդաստան-ընտանիք, սանձահարել-գսպել

40 **Տրված բառերից քանիստ՞ում է գաղտնավանկի ը-ն սխալ տեղադրված (տվյալ տեղում գաղտնավանկ չկա):**

ձեռն(ը)տու, ճխ(ը)վել, գտ(ը)նվել, լուս(ը)նկա, խնդ(ը)րանք, քն(ը)նել, հագն(ը)վել

41 **Տրված բառաշարքում քանի՞սն են ուտել բառի բառաձևեր:**

կերել են, չկերա, ուտում էին, կուտեր, կերե՛ք, կերած, կուտենք, չեմ ուտի

42 **Ընդգծվածներից քանի՞սն են բայական անդամի լրացում:**

Նոր միջավայրը թեև ճանճրալի, բայց հետաքրքիր էր ինձ համար: **Օրը յոթ ժամ** արտագրելով իմ իշխանավորների ստեղծագործությունները՝ **քնավ** չէի մտածում, որ իմ միտքն ու **գզացումները** օր օրի բթանում են: Ես մի անժամոք **մեքենայի** չնչին մասնիկներից մեկն էի: **Ինչ** էր անում այդ մեքենան՝ բոլորովին չէի հետաքրքրվում: Ինձ համար ծիծաղելի էր այն լրջությունը, որով իմ պաշտոնակիցները կատարում էին **կրեմո** գործը՝ **մտազբաղ** դեմքերով վազվզելով մի սեղանից մյուսը:

43 **Նախադասություններից քանիստ՞ում պատճառի պարագա չկա:**

- Ինչո՞ւ չես խոսում, ինչո՞ւ չես նայում, Դու իմ գերեզմանն ինչո՞ւ ես խլում:
- Ասում են, թե էն Փարվանա Ջահիլներն են սիրավառ, Շտապելուց թև են առել, Դարձել թեթև թիթեռներ:
- Էսպես տիկինը տվեց պատասխան. Անհուն ցասումից մռնչաց Շահը:
- Ես քեզնից դառնացած հեռացա, Ես քեզնից հեռացա ու լացի:
- Ջուրն ընկանք, կրակն ընկանք, Չմեռանք, բայց և չամրացանք, Խլացանք շատ լսելուց Եվ շատ լռելուց համրացանք:

44 **Պնդումներից քանի՞սն են ճիշտ:**

- Արևմտահայերենում թե՛ անձնանիշ, թե՛ իրանիշ գոյականներով արտահայտված ուղիղ խնդիրը դրվում է բառի ուղիղ ձևով:
- Հայոց լեզվի գրավոր շրջանը ունեցել է զարգացման 3 հիմնական փուլ:
- Ի տարբերություն արևելահայերենի՝ արևմտահայերենում ժխտական դերանուններով արտահայտված ենթակայի ստորոգյալը ձևավորվում է դրական խոնարհման բայով:
- Խ. Աբովյանի «Վերք Հայաստանի» վեպը լույս տեսնելուց հետո գրաբարը վերջնականապես դադարում է գործածվելուց:
- Հայերենը հնդեվրոպական լեզվաընտանիքի լեզու է:

45 **Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *ճիշտ է, Միայն է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:**

1. Վերջածանցները միշտ լինում են բառի վերջում:
2. Ի տարբերություն վերջածանցների՝ վերջավորություններով նոր բառ չի կազմվում:
3. Բառը չի կարող սկսվել իրար հաջորդող երկու նախածանցներով:
4. Ածանցավոր բառերն ունենում են միայն մեկ արմատ և միայն մեկ ածանց:
5. Բառը կոչվում է բարդ, եթե ունի մեկից ավելի արմատ և ոչ մի ածանց:
6. Ածանցավոր բառի կազմում չի կարող լինել անկախ գործածություն չունեցող արմատ:

Բ մակարդակ

46 Համարակալված բառերում բաց թողած տառերը կամ տառակապակցությունները պատասխանների ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված:

Աստիճանարար մոռանալով խառնիճաղան-(1) առօր-ական(2) հոգսերը և կտրվելով սրտմաշու-(3) ու տա-տկալի(4) մտքերից՝ Երեմ-ն(5) խաղաղ քուն մտավ: Մայրը նայեց որդուն, որ բար-(6) արևի տակ երկար մնալուց խա-շիկի(7) էր նմանվել, զգույշ վերցրեց մա-մարյա(8) ե-ռտանու(9) վրա դրված լաջվար-(10) վերնաշապիկը և դուրս գնաց:

- 1) 1-ջ, 4-խ, 7-փ, 9-ռ
- 2) 1-ջ, 3-կ, 6-կ, 10-դ
- 3) 2-ե, 4-խ, 7-փ, 8-ր
- 4) 2-ե, 5-յա, 6-կ, 10-դ

47 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի (կապակցությունների) բաղադրիչներն են գրվում անջատ:

- 1) մեջք(մեջքի), ի(սպառ), մեկ(հինգերորդ), դուրս(բերել)
- 2) ալ(կարմիր), տնից(տուն), ըստ(ամենայնի), դեմ(հանդիման)
- 3) հարյուր(մեկ), առ(հասարակ), մեծ(մասամբ), ուր(որ)է
- 4) ի(լրումն), առ(այն), սրբություն(սրբոց), գառ(ի)վայր

48 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում հնչյունափոխություն կա:

- 1) մտամոլոր, զբոսայգի, թիկնաթոռ
- 2) տարեմուտ, սանրվածք, մանկական
- 3) խնկաբույր, դիպակազարդ, նստակյաց
- 4) գինետուն, ընձուղտ, ծանրածող

49 Ո՞ր շարքում բառի սխալ բացատրություն կա:

- 1) **քիմք** – բերանի խոռոչի կամարածն առաստաղ, **հակամետ** – մի բանի տրամադիր
- 2) **դրասանգ** – ծաղիկներից պատրաստված հյուսակ, **մրահոն** – սև հոնքեր ունեցող
- 3) **դեղձան** – բաց դեղնագույն, խարտյաշ, **երախտիք** – ուրիշին արված բարի գործ
- 4) **քրծել** – կարծրություն տալու համար այրել, **սողոսկել** – մեկի դեմ դավեր լարել

50 Ո՞ր տարբերակի նախադասություններում են ընդգծվածները համանուններ:

- 1) Իրիկնաժամին թփերն օրորող հովի պես թեթև Մի ուրու **անցավ**, մի գունատ աղջիկ՝ ճերմակ շորերով...
Անցավ անտես ու աննման էն սիրունը աշխարհից, Ինչպես ծաղիկն անցած գարնան, որ չի ծաղկի էլ նորից:
- 2) **Հրի** լեզուները լափեցին երբեմնի հզոր ու հարուստ քաղաքը:
Եթե **հրի** չմատնեին քաղաքը, գուցե մեծ ավարի տիրանային:
- 3) Մեղադրյալը, **դողը** սրտում, սպասում էր իր դատավճռին:
Երբ հիվանդի ջերմությունն իջավ, մարմնի **դողն** անցավ:
- 4) Ետևր **սո՛ւր**, առաջը ջո՛ւր, Սու՛ գ, վայնասո՛ւն, իրարանցո՛ւմ:
Իմ **սո՛ւր**, արթուն ականջում Մի խոր ձեն է միշտ հնչում:

51 Ո՞ր շարքի բոլոր բառազույգերն են կազմված հականիշներից:

- 1) ամրակուռ-խարխուլ, օրենսդիր-ապօրինի, հերաթափ-թավամազ
- 2) հանձին-հակառակ, շեն-ավերակ, խորամանկ-դյուրահավատ
- 3) գեղատեսիլ-անհրապույր, ծանծաղ-խորունկ, ներհակ-իրարամերժ
- 4) կուշտ-անոթի, արևոտ-թխպամած, գթառատ-դժնի

52 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում *ապ*- նախածանց կա:

- 1) ապշահար, ապերախտ, ապառիկ
- 2) ապակատար, ապաքինվել, ապացույց
- 3) ապերասան, ապակեպատ, ապիկար
- 4) ապերջանիկ, ապարանջան, ապակառուցում

53 Ո՞ր նախադասության մեջ անական չկա:

- 1) Ճեմարանից այդ տարի նույնպես հրավեր չեկավ, և օգոստոսի վերջին գյուղի արդեն ջարդված, ճռագող սայլը տեր Սուքիասին ու Վահանին տարավ Թիֆլիս:
- 2) Տեղանքը, որն ընտրել էինք հանգստանալու համար, անտառածածկ էր:
- 3) Մեռած քաղաքի համր փողոցներին իջնելու էր ձյունը՝ մեղմելով ամայության ցավն ու տառապանքը:
- 4) Արծրունու միհարկանի տնակը շրջապատված էր պարտեզով, որի մի մասը ծաղկանոց էր:

54 Ո՞ր նախադասության մեջ անկանոն բայ չկա:

- 1) Հեռվից դիտողին ծովը թվում էր մարգարտե ցող՝ երեքնուկի թերթիկներով պատած:
- 2) Կիրակի երեկոները Մակար աղան սովորություն ուներ եկեղեցու ջահերից մեկը վառելու, եկեղեցու դռանը կանգնելու և աղքատների ձեռքին մի-մի սև փող դնելու:
- 3) Կարելի է ասել, որ խանութում կամ տանը նրան ուրախ տրամադրության մեջ կհանդիպեիր միայն այն ժամանակ, երբ առևտուրը հաջող էր անցել:
- 4) Երբ նա ճանապարհվում էր Ռուսաստան, իմ գործերը բազմապատկվում էին, և ես դառնում էի լիակատար կառավարիչ:

55 Ո՞ր նախադասության մեջ վերաբերական կա:

- 1) Տխուր երեկոն զարկել է վրան. Սիրոս կարոտով կանչում է քեզ, եկ:
- 2) Ինձ ի՞նչ մնաց. ոսկյա մի ցանց, ուրիշ ոչինչ:
- 3) Թե կռիվը անխուսափ է, Թող չկռվեն երկու երկիր, այլ մարդ ու կին:
- 4) Ես ուզում եմ, որ տարափը տեղա արտի, ոչ թե իզուր ծովի վրա:

56 Ո՞ր տարբերակում ներգործական սեռի միայն մեկ բայ կա:

- 1) Խառնվել են գլխում հինն ու նորը, միտքը սառել է, և էլ երբեք չի իմանա, թե ինչ է բերում վաղվա օրը:
- 2) Գարնանը Արաքսը ելնում է իր ափերից՝ վարարած ջրերով տիղմ կուտակելով լայն տափարակի վրա:
- 3) Օգոստոսի արևը կիզել էր վտիտ բուսականությունը, և գորշ տափաստանն իր ամայությամբ ճնշում էր բոլոր ճամփորդների հոգիները:
- 4) Պետք է պատրույզը բարձրացնել, և մինչև ձեռք հասնի, ավարտել անկրկնելի օրերի պատմությունը:

57 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են ենթարկվում *վա* հոլովման:

- 1) ամառ, տարի, ազգանուն, գիշեր
- 2) երեկ, գարուն, ցերեկ, ժամ
- 3) շաբաթ, ժամանակ, վաղը, այսօր
- 4) ամիս, Ամանոր, երբ, առաջ

58 Ո՞ր նախադասության մեջ կապ *չկա*:

- 1) Իմ հոգին որպես թափառիկ մի շուն Ահաբե՛կ, անօ՛գ փախչում է հեռուն:
- 2) Փոթորիկը թեթև տաշեղների նման այս ու այն կողմ էր շարտում հույների նավերը:
- 3) Ավին հիմա էլ ողջ է, չնայած սովորական մարմնին գլխի փոխարեն մարդկային գանգ է՝ ամբողջովին կլպված:
- 4) Մայրը ուշադիր հետևում էր, մինչև որդին անցավ սառցակալած ճանապարհը:

59 Ո՞ր նախադասության մեջ միջադաս դերբայական դարձված *չկա* (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Նա գրում էր երկար անշտապ մոռացած դեպի լուսաբաց թեքվող խավարի մասին այլևս չլսելով գիշերային ձայների արձագանքը:
- 2) Կատվի աչքն ընկավ մի սմբած թագավորի վրա որ հասկանալով իր մոտալուտ վախճանը հանկարծ վրայից գցեց պատմուճանը ու նետվեց սանդուղքն ի վար:
- 3) Քնած թե արթուն լսում էր երգը հեռավոր օվկիանի ու հոգին անէանալով աշխարհից տանում էր նրան հեռու մի աշխարհ ուր ոչ վիշտ կար ոչ էլ տառապանք:
- 4) Տղան կանգնում էր ժայռի գլխին պարսատիկը թափով պտտում և քարը զարկված ազռավի պես թայրտալով ընկնում էր ձորը:

60 Ո՞ր տարբերակում ընդգծվածը նախադասություն *չէ*:

- 1) Դժվար է, բայց կփորձեն՝ անկախ ամեն ինչից:
- 2) Եվս մի վայրկյան, և արևը հօդս կցնդեցներ ողջ շինությունը:
- 3) Տոբ է, և օդ չկա շնչելու:
- 4) Քայլում ենք մենք փողոցներում, Ես՝ քո սիրով, դու՝ ուրիշի:

61 Ո՞ր նախադասության մեջ միայն մեկ հատկացուցիչ կա:

- 1) Չյան վրայով սահում էր ուղեկցիս գյուղական նախակերտ սահնակը, և ես այն զգացումն ունեի, թե լուսնի «դաշտերի» վրայով է, որ սահում ենք:
- 2) Ես չունեի ոչ մի նպատակ, ոչ մի երազ՝ բացի տվյալ օրվա պարենս վաստակելուց և հորս պարանոցի վրա մի ավելորդ լուծ չդառնալուց:
- 3) Մարգարը ոչ ոքի չասաց, թե ինչու արցունքներ երևացին իր աչքերում, երբ առաջին անգամ գնացքի պատուհանից հայրենի եզերքը տեսավ:
- 4) Հայացքի մեջ զարմանք չկար. գիտեր, որ իրենց քահանան մի տեղին առակ ունի լեզվի տակ, որ հիմա պատմելու է:

62 Ո՞ր նախադասության մեջ ներգործող անուղղակի խնդիր կա:

- 1) Ժայռերի ստվերոտ կողերը մամուռով էին պատվել:
- 2) Այգու կողմից մեղմ քամի էր փչում:
- 3) Երեխայի ճիշտ դաստիարակությունից շատ բան է կախված:
- 4) Քամուց սվավում էին տերևները, մետաղի ձայն հանում:

63 Ո՞ր նախադասության մեջ բաղադրյալ ստորոգյալ *չկա*:

- 1) Ես կույր եմ հիմա, անբախտ ու մեռակ, Հավերժում կորած մի մոլոր ասուպ:
- 2) Ա՛խ, նույնն է միշտ քո երգն անծայր, Ինչպես անդարձ մի ճանապարհ:
- 3) Ես գիտեմ մի թովիչ առասպել, Ուր ողջ կյանքը հրաշք է դառնում:
- 4) Նա վայր դրեց երեխային և հյուրերի հետ դուրս եկավ՝ վանքի բաժինները տեսնելու:

64 Ո՞ր նախադասության մեջ միջակետ պիտի դրվի (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Ամեն ինչ տվեց հարկի դիմաց և տունը և հողը և ապրանք բայց պարտքը մարելու համար ունեցածը չբավարարեց:
- 2) Իրադարձությունները սկսվեցին հետևյալ կերպ Չարուհի անունով օրիորդի մոտ «խռովարարական թղթեր» հայտնաբերեցին ու նրան ձերբակալեցին:
- 3) Ահա և Բյուրականի աստղադիտակը հսկայական մի աչք ուղղված տիեզերական անհունին:
- 4) Մեսրոպ Մաշտոցը հայերեն տառերն ստեղծեց 5-րդ դարի սկզբին Եդեսիայում այդ ժամանակ Հայաստանի թագավորն էր Վռամշապուհը և բերեց Հայաստան:

65 Ո՞ր հեղինակի ստեղծագործությունից է տրված հատվածը:

«Պատրիկյանը ձեռքով հուսահատական մի շարժում արավ, գլխարկը ոչ թե ծածկեց, այլ ծածկելիս ուղղակի խփեց գլխին և դուրս գնաց»:

- 1) Նար-Դոսի
- 2) Մուրացանի
- 3) Ա. Բակունցի
- 4) Հ. Մաթևոսյանի

66 Ի՞նչ նպատակով էր Հ. Պարոնյանի «Մեծապատիվ մուրացկանները» վեպի գլխավոր հերոս Աբխտղոմ աղան Տրապիզոնից եկել Պոլիս:

- 1) թաղական ընտրվելու
- 2) ամուսնանալու համար աղջիկ ընտրելու
- 3) հարազատներին տեսակցելու
- 4) մայրաքաղաքի մտավորականներին հովանավոր կարգվելու

67 Ո՞ր նախադասություններում բայի բաղադրյալ ժամանակաձև կա:

1. Նա ոչ մի անգամ հետ չնայեց ու չտեսավ, թե ինչպես է պանդոկապանը աշխույժ խոսում ու մատով ցույց տալիս իր կողմը:
2. Նա ինձ դուր է գալիս, ու ես կփորձեմ հաճոյանալ նրան:
3. Ինքնըստինքյան հասկանալի էր, որ չկարողացա շատ բան անել մարդկանց կատարյալ դարձնելու համար:
4. Զգաց, որ պետք է շտապել, արագ գործեր, բայց ապարդյուն:
5. Աշխարհում ապրող ամեն մարդ իր նպատակին է ձգտում:

Մոտավորապես 30-54 միլիոն տարի առաջ այժմյան Լիբիայի տարածքում ապրում էին մաստոդոնտներ, ծովային կովեր, 50 ոտնաչափ երկարությամբ սողուններ, ներկայիս ռնգեղջյուրի մեծության բորենիներ: Այս խոշոր ու տարօրինակ կենդանիներից վտանգավորը բորենիներն էին, որոնցից, ըստ գիտնականների ենթադրության, պետք է որ սարսափահար փախչելիս լինեին մյուսները:

Հիշյալ կենդանիների կմախքների մնացորդները հայտնաբերվել են նավթ որոնողների կողմից Միջերկրականի ափերից 200 մղոն դեպի հարավ գտնվող վայրում:

Այդ հայտնագործությունից հետո տվյալ շրջան ուղարկվեցին գիտնականներ, որոնցից մեկը՝ Սևիջը, կարողացավ հայտնաբերել բորենու ամբողջական պահպանված հսկայական կմախք, ինչպես նաև հնագույն հսկա փղի՝ 120 սմ երկարությամբ մարգարտավարդագույն ժանիքներ: Որոշ ժամանակ անց Սևիջին պարզ դարձավ իր ուսումնասիրած կենդանիների, դրանցից հատկապես գիշատչի՝ բորենու վտանգավորության չափը: Այդ հսկա բորենու ծնոտը, որքան էլ զարմանալի է, ընդունակ էր 1սմ քառակուսու վրա 20 տոննա ծանրությամբ կծել: Ակնհայտ էր, որ «սարսափելի ժամանակների» ամենատիրական գիշատիչներից մեկը հենց բորենիները պետք է լինեին:

1. 30-54 միլիոն տարի առաջ ապրած փղերի մաշկը, ի տարբերություն ներկայիս փղերի, վարդագույն երանգ է ունեցել:
2. Սևիջի ենթադրությունը՝ բորենիների վտանգավորության մասին, հիմնված էր դրանց ծնոտի ուսումնասիրության վրա:
3. Ըստ Սևիջի դիտարկման՝ հայտնաբերված բոլոր կմախքները պատկանել են գիշատիչ կենդանիների:
4. Գիտնականները պարզեցին, որ հնագույն կենդանիներից ամենախոշորը եղել են բորենիները:
5. Ծովային կովերի երբեմնի գոյությունը ի հայտ եկավ շնորհիվ նավթ որոնողների:

1. Տեսնես ի՞նչ էին ասում իրար, Երբ լսում էին դողանջը մեր, Մանուկ արևը սարերն ի վար Եվ մեռնող մութը ձորերն ի վեր:
2. Ինչպե՞ս ապրեն առանց քեզ, Միրելի՛ Պարույր. Դու հաց էիր ինձ համար, Օդ էիր ու ջուր:
3. Ո՞վ պիտի գա. գուցե գունատ մի ստվեր Լուռ ներս սողա ու նորից լուռ չքանա:
4. Կա խորհրդավոր մի հրապուրանք քո շարժումների անխոս գրույցում:
5. Ես ձեր խիղճն եմ, ինձ մի՛ խաբեք, Չեր թևերն եմ, ինձ մի՛ կապեք:
6. Կուզես պայթի՞ր, կուզես ճչա՞՛. Մեզ մարդու տեղ դնող չկա:

1. **Վ**աժանց ունեցող բայերը ոչ միշտ են կրավորական սեռի:
2. Որոշ բայերի հարակատար կամ ենթակայական դերբայները դարձել են գոյականներ:
3. **Գալ, տալ, լալ** բայերը համակատար դերբայ են կազմում կանոնավոր բայերից տարբեր ձևով:
4. **Ուտել, լինել, զնալ, դառնալ** բայերի անցյալ կատարյալը, վաղակատարը, հրամայականը կազմվում են արմատի փոփոխությամբ:
5. Ածանցավոր բայեր են այն բայերը, որոնց կազմում կա որևէ (բայական կամ այլ) ածանց:
6. **Ն, չ** սուկաժանց ունեցող բոլոր բայերը չեզոք սեռի են: